

# BALTAZAR ADAM KRČELIĆ I PARADIGME KATOLIČKOGA PROSVJETITELJSTVA

Dr. sc. Teodora Shek Brnardić

***KOLOKVIJ PROSVIJEĆENI ASPEKTI KATOLIČKO-PRAVOSLAVNE KONTROVERZISTIKE U 18. STOLJEĆU***

Zagreb, 16. studenog 2018.

---

HRZZ Projekt:

Europski korijeni moderne Hrvatske: transfer ideja na političkom I kulturnom polju u 18. i 19. stoljeću  
IP-2018-10-2539

- povjesničar
- pravnik
- teolog
- zagrebački kanonik
- prisjednik Sudbenog stola
- profesor retorike u sjemeništu
- ispovjednik
- predlagatelj reformi
- prijatelj mnogih



# Tko je bio Baltazar Adam Krčelić?

---

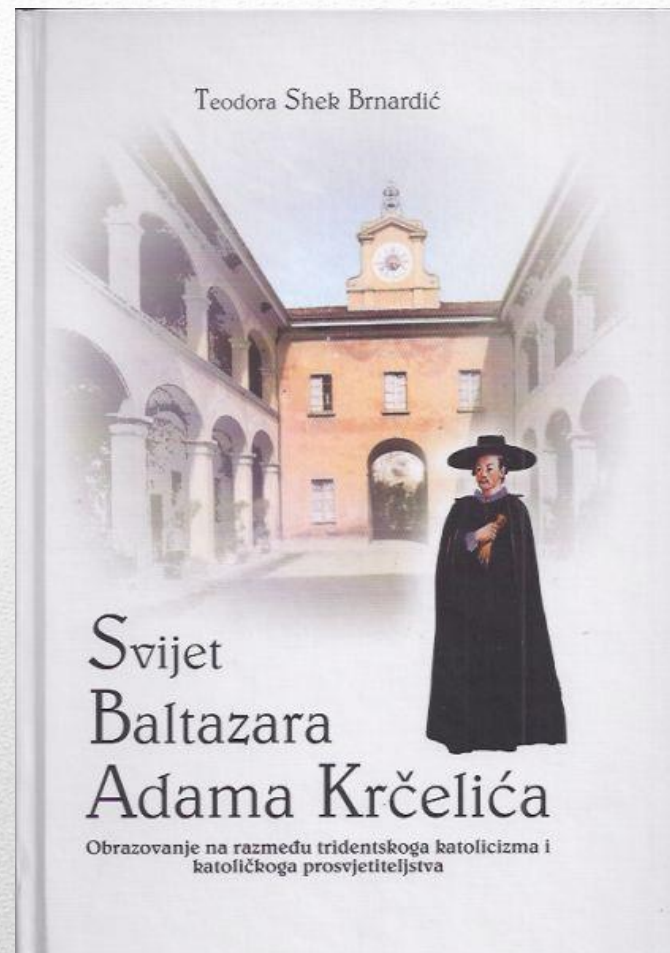


- 1715. – rođen u Šenkovcu
- 1731. – prisegao za Hrvatski kolegij u Beču
- 1734. – prisegao za Ugarsko-ilirski zavod u Bologni
- 1738. – zaređen za svećenika
- 1739. – župnik sv. Marije Magdalene u Selima kod Siska
- 1745. – sublektor u zagrebačkom sjemeništu
- 1747. – postao zagrebačkim kanonikom
- 1747.-1749. – rektor Hrvatskog kolegija u Beču
- 1749. – imenovan opatom sv. Petra i Pavla de Kacs
- 1754.- pokušao tiskati prvi dio *Povijest crkve zagrebačke*
- 1755. – podignuta tužba protiv Krčelića
- 1769. – dobio čazmanski arhiđakonat, tiskao svoje knjige
- 1777. – darovao svoju knjige i rukopise akademskoj knjižnici
- 1778. – umro i pokopan u zagrebačkoj katedrali

## Kronologija

---

- (protureformacija)
- katolička obnova  
(obnovno  
katoličanstvo)
- (katoličko)  
prosvjetiteljstvo



Hrvatski institut za povijest,  
2009.

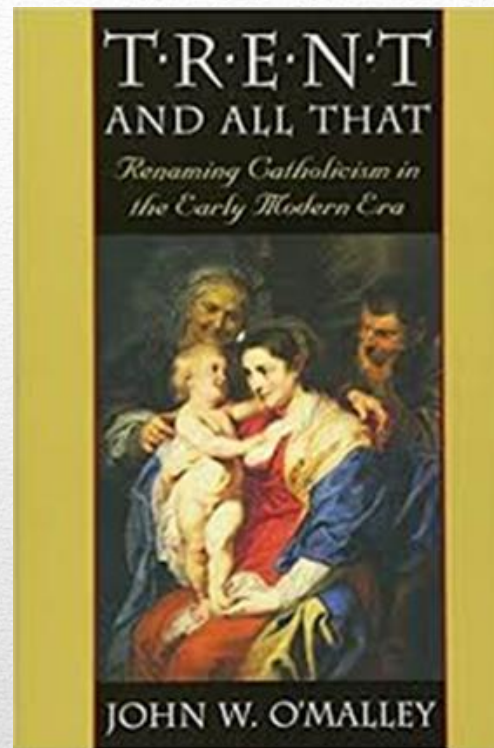
# Pitanje nazivlja

---





*John O'Malley, DI (1927-).*

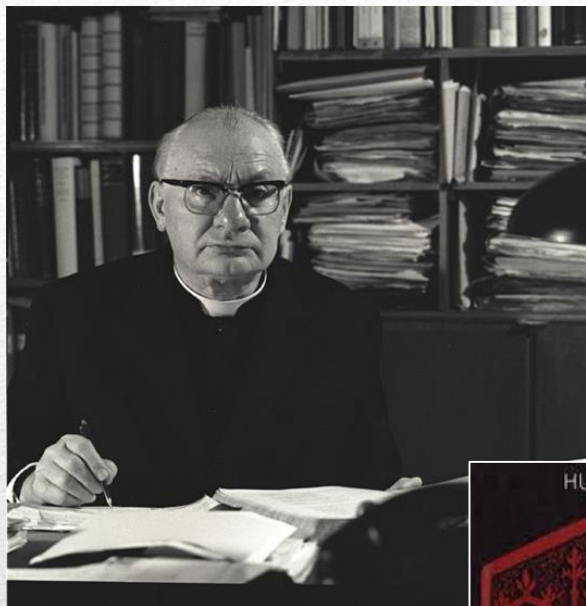


*John O'Malley, Trident i sve to.  
Preimenovanje katolicizma u  
ranom novom vijeku (2002.)*

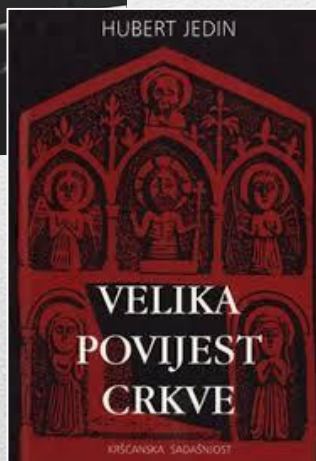
# Ranonovovjekovni katolicizam

---





Hubert Jedin (1900.-1980.).



*Katholische Reformation oder Gegenreformation? Ein Versuch zur Klärung der Begriffe nebst einer Jubiläumsbetrachtung über das Trienter Konzil*

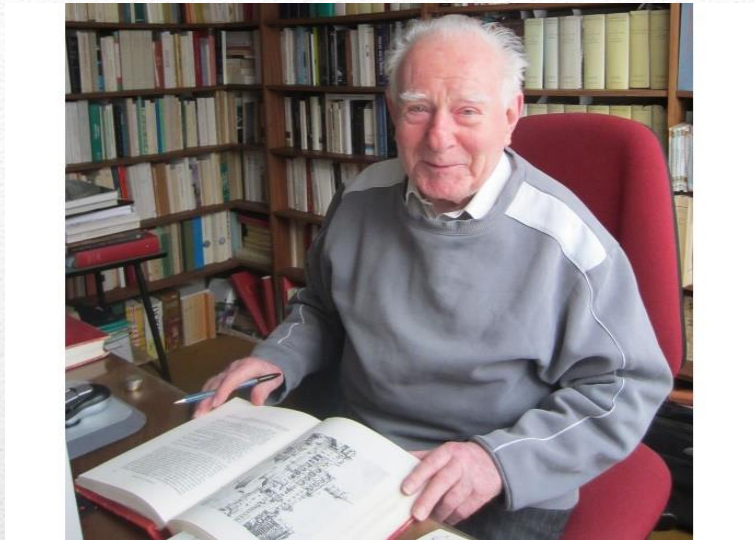
*(Katolička reformacija ili protureformacija? Pokušaj razjašnjenja pojmova pored jubilarnog razmatranja o Tridentskom koncilu) (1946.)*

# Tridentsko doba

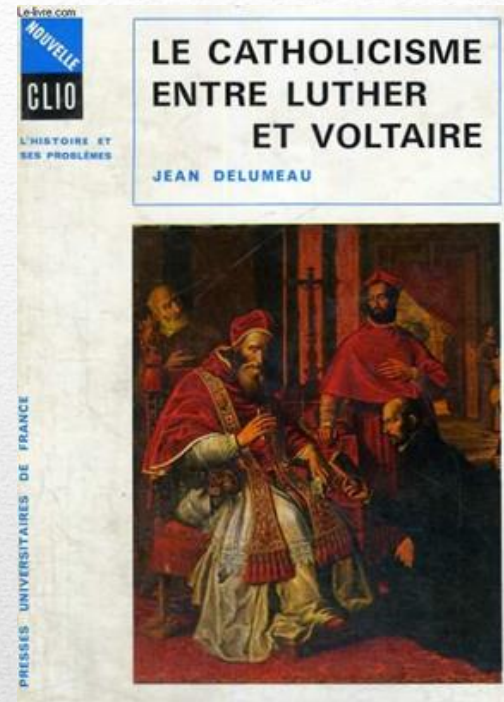
---







*Jean Delumeau (1923).*



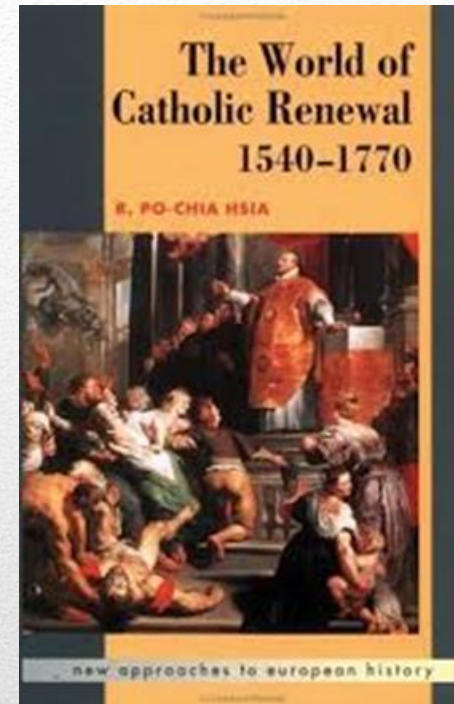
Jean Delumeau, *Katolicizam između Lutera i Voltairea* (1971.)

# Tridentski katolicizam

---



*Ronnie Po-Chia Hsia (1955.-)*



Ronnie Po-Chia Hsia ,  
*Svijet katoličke obnove (1971.)*

# Katolička obnova, katolička reforma

---





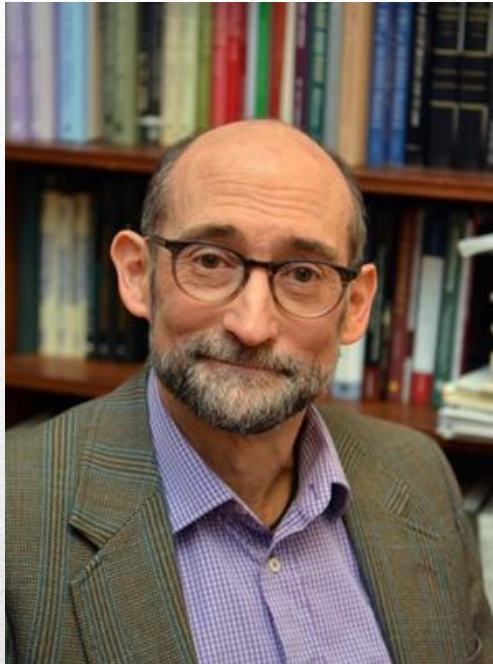
*Robert Bireley, DI (1933.-2018-)*



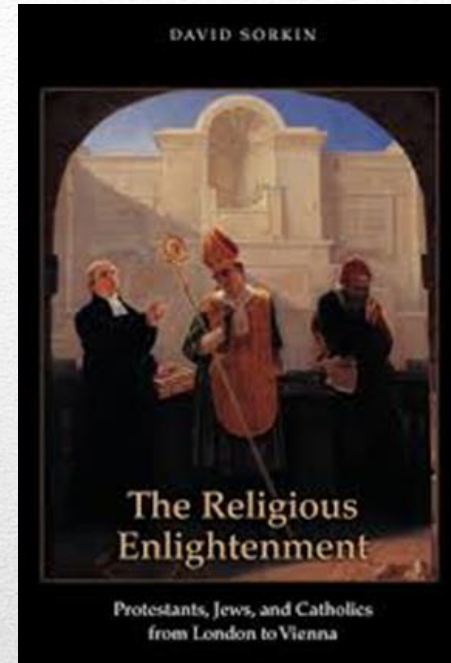
Ronnie Po-Chia Hsia ,  
*Svijet katoličke obnove (1971.)*

# Obrazovanje-ključ katoličke reforme i protestantske reformacije

---



*David Sorkin (1953-)*



David Sorkin, *Religijsko prosvjetiteljstvo. Protestanti, Židovi i katolici od Londona do Beča*, 2008.

# Religijsko prosvjetiteljstvo

---



- Katholische Aufklärung
- Aufklärung catholique
- Aufklärung cattolica
- Kirchliche Aufklärung
- Aufklärung cristiana
- Catholicisme éclairé
- The Catholic Enlightenment
- Illuminismo cattolico



Bernard Plongeron  
(1931.-)

## Katolički Aufklärung

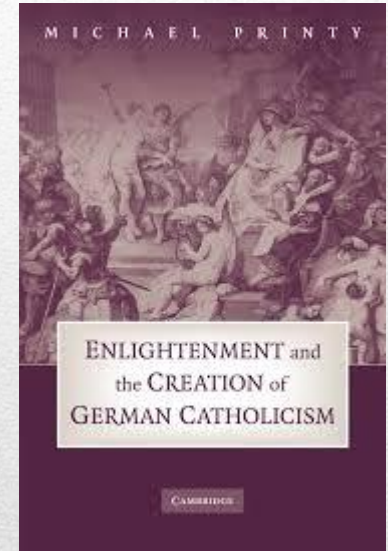
---



Lodovico Antonio Muratori (1672.-  
1750.)



Michael Printy

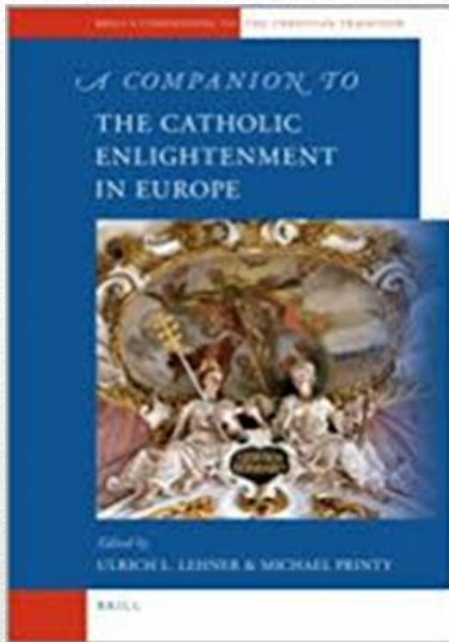


Michael Printy, *Prosvjetiteljstvo i stvaranje njemačkog katolicizma*, 2009.

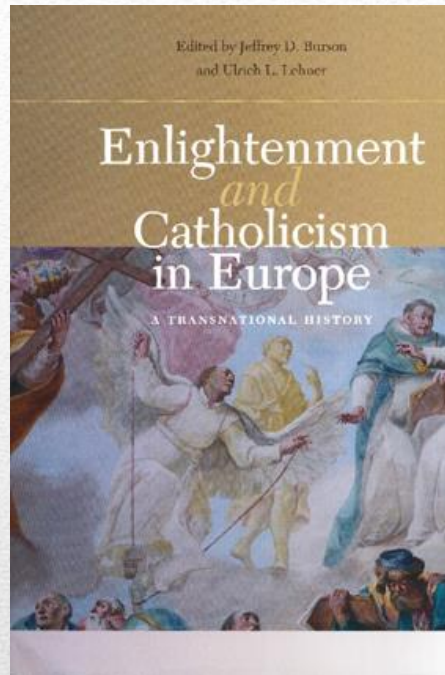
# Habsburška Monarhija – reformni katolicizam

---

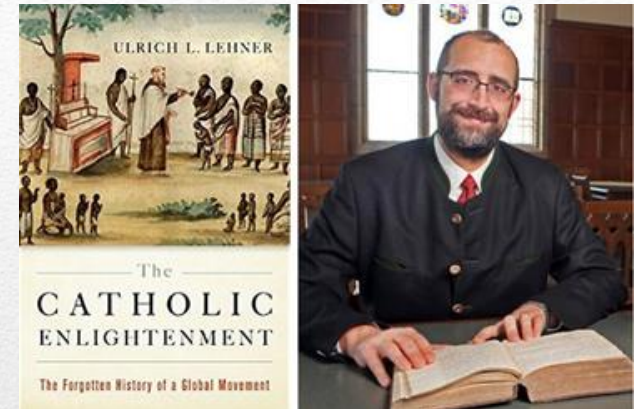




*Ulrich Lehner and Michael Printy (ur.), Priručnik za katoličko prosvjetiteljstvo u Europi (2008.)*



*Jeffery D. Burston and Ulrich Lehner (ur) Prosvjetiteljstvo i katolicizam u Europi. Transnacionalna povijest (2014.)*



*Ulrich Lehner, Katoličko prosvjetiteljstvo. Zaboravljena povijest globalnog pokreta (2018.)*

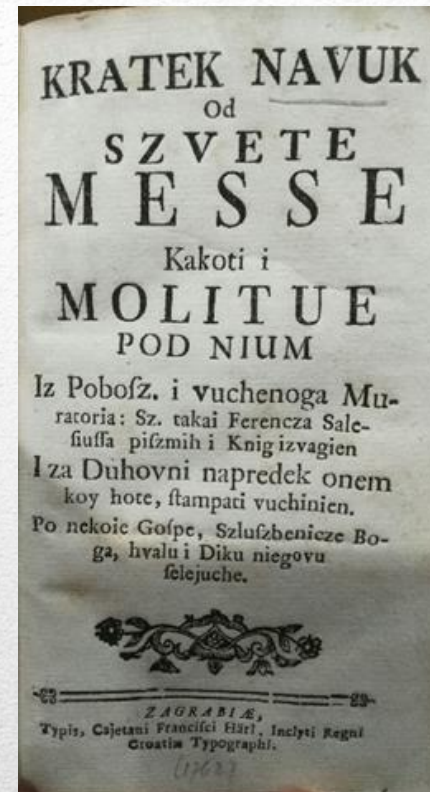
# Uzlet historiografije o katoličkom prosvjetiteljstvu

---



*„Dne 4. siječnja ove 1750.g. umro je uvaženi i zbog svoje učenosti po čitavoj Europi proslavljeni muž Muratori, kojega su brojna njegova znamenita djela učinila besmrtnim.”*

*(Baltazar Adam Krčelić, Annuae, str. 63.)*



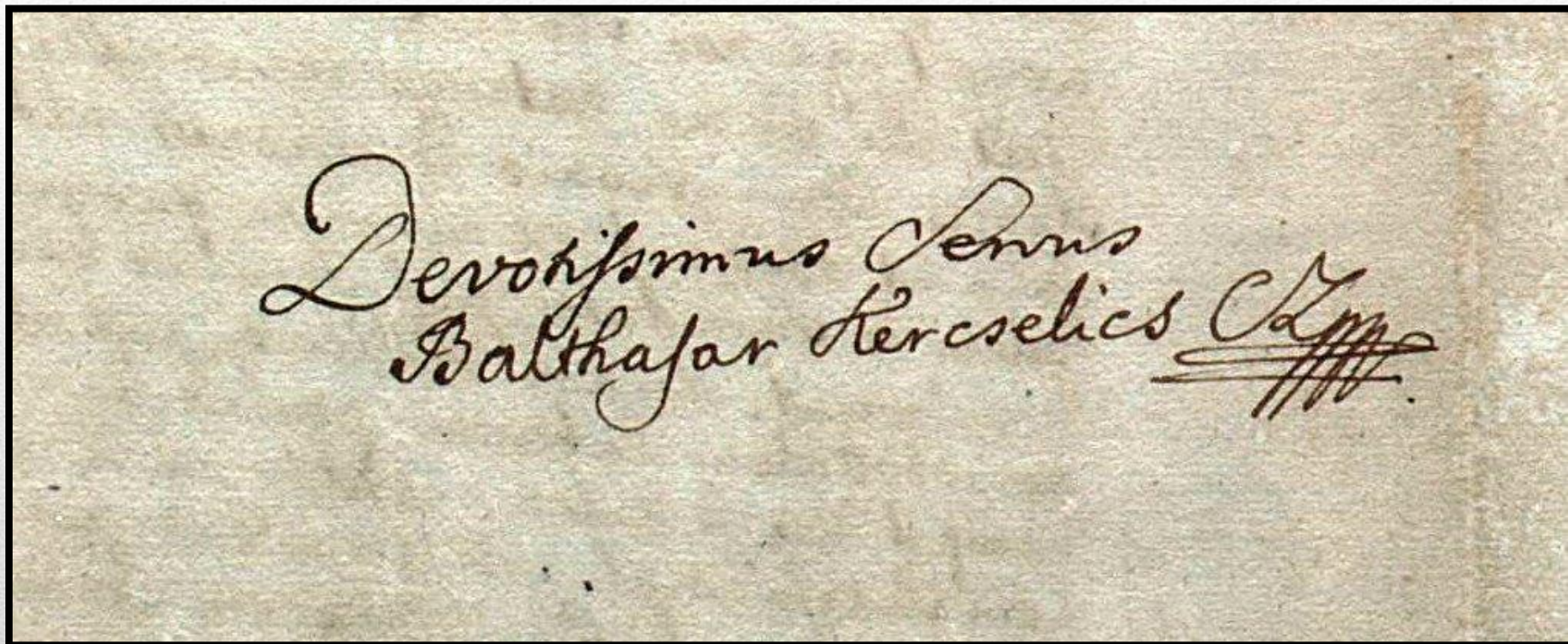
*Baltazar Adam Krčelić, Kratka poduka o svetoj misi kao i molitve pod njom. Izvađena iz pisma i knjiga pobožnoga i učenoga Muratorija te sv. Franje Saleškog. (1760,)*

## **Baltazar Adam Krčelić između tridentskoga katolicizma i katoličkoga prosvjetiteljstva**

---



Zahvaljujemo na pozornosti!



**Zahvaljujem na pozornosti!**

---